

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Iwona Koper

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa M. C.

przeciwko A. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 marca 2016 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w J.

z dnia 10 listopada 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

1) oddala zażalenie

2) przyznaje adwokatowi P. C. od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w J. kwotę 1800,- (jeden tysiąc osiemset) złotych powiększoną o podatek VAT z tytułu wynagrodzenia za udzielenie powódce nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w J. odrzucił skargę kasacyjną powódki M. C. od wyroku Sądu Okręgowego w J. z dnia 2 kwietnia 2015 r. Przyczyną odrzucenia skargi było jej nie opłacenie w terminie (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), po tym jak Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 27 października 2015 r. odmówił powódce zwolnienia od opłaty od skargi.

W zażaleniu skarżąca zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu naruszenie art. 101 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, polegające na niezasadnej odmowie zwolnienia powódki od kosztów sądowych w części, to znaczy w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej, skutkujące odrzuceniem skargi kasacyjnej, podczas gdy z przedstawionej przez nią sytuacji majątkowej wynika, iż nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania siebie oraz swojej rodziny. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z zasądzeniem kosztów postępowania oraz wynagrodzenia za udzielenie powódce przez pełnomocnika z urzędu pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawa prawna zwolnienia strony postępowania sądowego od kosztów sądowych znajduje się w przepisach ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz.U. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.). Według art. 100 ust. 2, art. 101 ust. 1 oraz art. 102 ust. 1 tej ustawy sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości albo w części, jeżeli złoży stosowne oświadczenie i wykaże, że nie jest w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. W kolejnych przepisach powołanej ustawy uregulowany jest sposób ubiegania się o zwolnienie od kosztów i warunki prawne tego zwolnienia.

Skarżąca złożyła wymagane oświadczenie, uznając za wykazane przesłanki uprawniające ją do pozytywnego rozstrzygnięcia wniosku. Jednakże Sąd Okręgowy postanowił inaczej i odmówił zwolnienia powódki z opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 3 040 złotych. Analizując postanowienie Sądu w tym względzie łatwo zauważyć, że wniosek powódki został starannie rozpatrzony a uzasadnienie postanowienia zawiera bardzo rzetelne wyjaśnienie przyczyn, które sprawiły, że powódce według Sądu Okręgowego nie należało się zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej w podanej wysokości. Sąd wskazał wymagania prawne zwolnienia całkowitego lub częściowego od kosztów sądowych, następnie przytoczył orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej kwestii, które jest znane i utrwalone. Dopiero potem odniósł się do samego wniosku i rozpatrzył

kolejne argumenty powódki, co w całości doprowadziło Sąd do przekonania o niezasadności wniosku.

Rozważając zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego nie można uznać, aby przedstawione w jego uzasadnieniu okoliczności, w tym zły stan zdrowia i związane z tym dodatkowe koszty, a także rzeczywista sytuacja składników majątkowych powódki, w zakresie, w jakim zostały przedstawione we wniosku, nie zostały wzięte pod uwagę przy podejmowaniu decyzji przez Sąd o odmówieniu zwolnienia od opłaty. Sąd ujawnił także wątpliwości, jakie nasuwały niektóre dowody przedłożone przez stronę na poparcie wniosku, a to nie zostało ani wyjaśnione, ani zaprzeczone w zażaleniu.

Mając zatem na względzie dyskrecyjne uprawnienie sądu do podejmowania decyzji w przedmiocie zwolnienia od kosztów, wysokość należnej opłaty wobec wartości majątku powódki oraz przedłożone argumenty, należało na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalić zażalenie, rozstrzygając o wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi skarżącej z urzędu na podstawie §§ 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst Dz.U. z 2013 r. poz. 461).

jw

l.n